

Бекітемін

Лицей директор Б.Ш.Омаров

«02» қыркүйек 2023 ж

"Ақтөбе облысы білім басқармасы" мемлекеттік мекемесінің
"Дарынды жасөспірімдерге арналған Ақтөбе облыстық мамандандырылған
"Білім-инновация" лицей-интернаты" коммуналдық мемлекеттік мекемесі
Ата-аналарды педаногикалық қолдау сабағы жоспары

2023-2024 оқу жылы

БҰЙРЫҚ

2024 ж. 5 наурыз

Астана қаласы

ПРИКАЗ

№ 55

город Астана

Ата-аналарды педагогикалық қолдау
орталығы қызметінің тұжырымдамалық
тәсілдерін бекіту туралы

«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 15-бабы 1-тармағының 11) тармақшасын іске асыру мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы қызметінің тұжырымдамалық тәсілдері бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі Тәрбие жұмысы және қосымша білім беру департаменті (М.А. Медетбекова) осы бұйрықты облыстардың, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармалары басшыларының назарына жеткізсін және оны Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің интернет-ресурстарында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы оқу-ағарту вице-министріне (Е.С.Оспан) жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Министр

Handwritten signature

Бейсембаев

Қазақстан Республикасы
оқу-ағарту министрінің
2024 жылғы «8» ақпандағы
№ 55 бұйрығымен бекітілді

Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы қызметінің тұжырымдамалық тәсілдері

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Ата – аналарды педагогикалық қолдау орталығы қызметінің тұжырымдамалық тәсілдері (бұдан әрі – Тұжырымдамалық тәсілдері) Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының (бұдан әрі – Орталық) мақсатын, міндеттерін, қызмет принциптерін, ғылыми-әдістемелік қолдау көрсету мазмұнын, сондай-ақ Орталық қызметінен күтілетін нәтижелерін айқындайды.

2. Орталық қызметінің өзектілігі өскелең ұрпақтың құндылықтарын қалыптастыруда отбасына педагогикалық қолдау көрсетудің маңыздылығымен айқындалады.

3. Орталықтың қызметі позитивті ата – ана мәдениетін арттыру арқылы балалардың қауіпсіздігін, денсаулығын және психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз етуге ықпал етуге бағытталған.

1-тарау. Ағымдағы жағдай

4. Еліміздің заңнамалық деңгейінде балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуде, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы әзірленді.

Отбасы саясаты саласындағы белсенді мемлекеттік қолдауға қарамастан, Қазақстанда 2021 жылы жүргізілген зерттеу деректері ата-аналардың балаларды оқыту мен тәрбиелеуіне аз тартылғанын көрсетті (ата – аналардың 42% – ы мектепке бармайды, 25%–ы балаларды дамыту үшін кітаптар мен басқа материалдарды сатып алмайды, 55% - ы баламен бірге мұражайларға, театрларға ешқашан бармайды немесе сирек барады).

Сонымен қатар, зерттеулер ата-аналардың баланың жеке тұлға ретінде

қалыптасуына және оның академиялық жетістіктеріне әсер ететіндерін растады. PIRLS – 2016 халықаралық зерттеудің нәтижелеріне сәйкес, ата – аналары балаларымен жүйелі түрде айналысатын төртінші сынып оқушылары ата-аналары балаға сирек көңіл бөлетін оқушыларға қарағанда 24 баллға, балаларының оқуына мүлдем көңіл бөлмейтін балаларға қарағанда 110 баллға жоғары болды.

Бұл жағдайдың себептерінің бірі – ата-аналардың психологиялық-педагогикалық мәдениетін дамытудың жеткіліксіз деңгейі, балалар мен ата-аналардың қарым – қатынасының бұзылуы.

Бұл үрдіс ата – аналар үшін Орталықтар форматында психологиялық – педагогикалық ағарту жұмыстың жүйелі түрде іске асыруының өзектілігі мен қажеттілігін растайды.

3-тарау. Орталық қызметінің мақсаты, міндеттері, қағидаттары

5. Орталықтың мақсаты – позитивті ата-ана мәдениетін қалыптастыру.

6. Орталықтың міндеттері:

- 1) ата-аналарға жүйелі педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру;
- 2) ата-аналардың педагогикалық мәдениетін, психологиялық – педагогикалық және әлеуметтік құзыреттерін дамыту;
- 3) Отбасы – Мектеп өзара іс – қимылын нығайту;
- 4) отбасылық тәрбие процесінде балалардың әл-ауқатын қамтамасыз ету бойынша ата-аналардың уәждемесін арттыру.

7. Орталық қызметінің қағидаттары:

- 1) гуманистік бағыт;
- 2) ұлттық мәдениетке, құндылықтар мен дәстүрлерге сүйену;
- 3) ата – аналардың ағартушылығын саралау және даралау;
- 4) заманауи ғылым мен практиканың жетістіктерін пайдалану;
- 5) әлеуметтік серіктестік.

8. Орталықтар жалпы білім беретін мектептер базасында жұмыс істейді.

Орталықтың қызметіне жалпы білім беретін мектептердің педагогтері, оның ішінде мектеп директорларының тәрбие жөніндегі орынбасарлары, сынып жетекшілері, педагог-психологтар, тәлімгерлер қатысады.

Орталықтың қызметіне белсенді ата-аналарды, аға буын өкілдерін, ата-ана комитеттердің төрағаларын тартуға ұсынылады.

Орталықтың сабақтары мектеп директоры бекіткен кестеге сәйкес әр түрлі интерактивті формаларды қолдана отырып өткізіледі: дөңгелек үстел, пікірталас, миға шабуыл, іскерлік және рөлдік ойындар, мастер-класс, тренинг.

9. Орталықтың сабақтары осы Тұжырымдамалық тәсілдерге қосымшада ұсынылған ата – аналарға педагогикалық қолдау көрсету бағдарламаларына (бұдан әрі – Бағдарламалар) сәйкес өткізіледі.

Әр Бағдарлама жылына сегіз сабақты қамтиды. Ата-аналар

қауымдастығының нақты психологиялық – педагогикалық білімге сұранысын зерттеу үшін сауалнама жүргізу ұсынылады. Сауалнама қорытындысы бойынша нақты мектеп үшін өзекті проблемалар мен тақырыптар бойынша екі-үш сабақ өткізуге жол беріледі.

Бағдарламалардың мазмұны ұлттық құндылықтарға, олардың дамуының жас ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың әл-ауқатының теориялық негіздеріне бағытталған.

10. Ұлттық мәдениеттің неғұрлым шоғырланған мазмұны «Даналық мектебі» клубының (бұдан әрі – Клуб) қызметінде көрініс табады. Клуб Орталықтар жұмысының ажырамас бөлігі болып табылады және ерікті негізде құрылады.

Клубтың мақсаты – аға ұрпақтың педагогикалық әлеуетін өзектендіру арқылы позитивті ата-ана мәдениетін дамыту.

Клубтың міндеттері:

- 1) Клуб жұмысына аға ұрпақтың бастамашыл өкілдерін тарту;
- 2) халықтың ұлттық құндылықтары мен педагогикалық дәстүрлерін өскелең ұрпақты тәрбиелеудің негізіне айналдыруға жәрдемдесу.

Клуб қызметінен күтілетін нәтиже:

- 1) позитивті ата – ана мәдениетін қалыптастыру үшін аға ұрпақты тәжірибесін табысты пайдалану;
- 2) ұлттық құндылықтар мен дәстүрлер негізінде өскелең ұрпақты тәрбиелеу.

11. Ата – аналар қоғамымен өзара іс – қимылдың негізгі институты ата-аналар комитеттері болып табылады. Педагогтер ата-аналар комитеттерімен бірлесіп, заманауи үрдістерді қолдана отырып, ұлттық құндылықтарға негізделген балаларды тәрбиелеу жүйесін құрады.

4-тарау. Орталықтарды ғылыми-әдістемелік қолдау

12. «Өркен» балалардың әл-ауқатының ұлттық ғылыми – практикалық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Институт) Орталықтарға ғылыми-әдістемелік қолдау көрсетуді іске асырады.

13. Институт:

- 1) ата-аналарға педагогикалық қолдау көрсету бағдарламаларын және сабақ жоспарларын;

ақпараттық ресурстарын: әдістемелік нұсқаулықтар, презентациялар, чек-парақтар, бейнероликтер;

институт сайтындағы цифрлық ресурстарын (оның ішінде видео – сабақтар) ұсынады;

- 2) ата – аналарға педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастырудың өзекті мәселелері бойынша вебинарлар мен семинарларды өткізеді;

- 3) «Ата – аналарды психологиялық-педагогикалық оқытудың ғылыми-

әдістемелік негіздері» білім беру бағдарламасы бойынша педагогтердің біліктілігін арттырады.

5-тарау. Күтілетін нәтижелер

14. Орталықтардың қызметі нәтижесінде:

- 1) ата-аналарға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету жүйесі іске асырылады;
- 2) ата-аналардың позитивті ата-ана болу құзыреттерін дамытуға уәждемесі артады;
- 3) ата-аналардың білім беру процесіне қатысуы артады;
- 4) Ата-ана – Мектеп өзара іс-қимылы күшейтіледі;
- 5) ұлттық құндылықтардың тәрбие процесіне интеграциясы күшейтіледі.

1.	«Баланың бас ұстазы – ата-ана» Позитивті тәрбие	1. Жасөспірімдердің жас және әлеуметтік ерекшеліктері. 2. Ата-ананың бала тәрбиелеудегі міндеті – қателіктерді, кемшіліктерді, ауытқуларды түзету емес, жасөспірімге оң әсер ету. 3. Позитивті ата – ананың ерекшеліктері: жағымсыз көңіл-күйден жағымды эмоциялардың басым болуы; жасөспірімнің бойындағы ізгі қасиеттерге назар аудару, күшті және жағымды мінез-құлық қасиеттерін дамыту. 4. Позитивті тәрбиенің принциптері мен ережелері. Позитивті тәрбиенің ұлттық бастаулары. 5. Ата-ананың позитивті тәрбие нәтижесіне қанағаттануы және психологиялық саулығы.
2.	«Ақыл айтпа, жол көрсет» Жасөспірімнің бейімделуі	1. Жасөспірімнің физиологиялық (тұрғыда) бейімделуі, оның іс – әрекетін жақсарту жағдайлары. Ұлттық тамақтану мәдениеті – жасөспірімнің физиологиялық бейімделуінің мүмкіндігі. 2. Жасөспірімнің әлеуметтік-психологиялық бейімделуі: негізгі қиындықтар. 3. «Өзінді өзін сыйламасан, өзгеден сый дәметпе». Бейімделу процесіне жасөспірімнің өзін-өзі бағалауының әсері. 4. Жасөспірімнің отбасындағы қарым-қатынас дағдыларын дамыту. 5. Жасөспірімнің табысты әлеуметтенуіндегі отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі.
3.	«Балаға үйрету: ақылыңды мейірімге орап бер» Бала жүрегіне жол табу	1. Мүшел жас. Жасөспірімнің жастық дағдарыстары, олардың көріністерінен шығу жолдары. 2. Ата-аналар мен балалардың ортақ мүдделері – олардың өзара түсіністігінің негізі. 3. Жасөспіріммен қалай қарым-қатынас жасау керек, конструктивті келіссөздер. 4. Бір күндік ұрыстын қырық күндік қырсығы бар. Жанжал және оларды шешу жолдары. 5. Ата-ана мен бала арасындағы эмоционалдық байланысты сақтаудың шарты - кешіре білу.
4.	«Бұлақ көрсең, көзін аш» Баланың шығармашылық қабілетін дамыту	1. Отбасы жағдайында жасөспірімнің шығармашылық ойлауын дамыту әдістері. 2. Ертегі ойлап табуға үйрету. 3. Қазіргі отбасында балалар шығармашылығын дамытудағы ұлттық ойындардың маңызы. 4. Балалармен жүргізілетін шығармашылық әрекеттің тиімділігін арттыру.

		5. Шығармашыл тұлғаны дамыту үшін отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі.
5.	«Ақпараттан ақ- қараны ажырату өнері» Жасөспірімнің желідегі әрекеті	1. Интернет және жасөспірімнің желідегі әрекетінің формалары. 2. Жеткіншектердің интернетті пайдалануы: проблемалар, салдары және мүмкіндіктері. 3. Ата-ананың жасөспірімді кибербуллингтен және интернет кеңістігіндегі қауіпті көздерден қорғау алгоритмі. 4. «Болар елдің баласы бірін-бірі батыр дер...» Желідегі жасөспірімнің мінез-құлқына тәрбиенің әсері. 5. Жасөспірімнің ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша мектеп пен ата-ананың өзара әрекеті.
6.	«Әр нәрсенің өлшемі бар...» «Қажеттілік» пен «қалау» арасындағы тепе- теңдікті қалай сақтауға болады	1. Жасөспірімнің қажеттіліктері мен қалаулары. 2. Жасөспірім бойындағы қиын мінез-құлықтың белгілері. 3. Жағымсыз эмоциялармен жұмыс істеу алгоритмі. 4. «Ашу – дұшпан, ақыл – дос». Өзін-өзі реттеу жолдары. 5. Жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу.
7.	«Жасөспірімдермен қарым-қатынас құпиялары» Жасөспірім мінезінің ерекшеліктері	1. Жасөспірімнің өміріндегі ең маңызды нәрсе – достық. 2. Қазіргі балалардың достығы. Жасөспірім субмәдениеттері. 3. Жасөспірімдер арасындағы қақтығыстар. Қорқыту. «Әдепсіз өскен адамнан, тәртіппен өскен тал жақсы». 4. Ата-аналардың мінез-құлық стратегиялары. 5. «Қабылдау», «құрметтеу», «шынайылық» ұлттық құндылықтар – адамдар арасындағы жағымды қарым-қатынастың негізі.
8.	«Отбасы құндылығы - сарқылмас қазына» Құндылықтар - отбасы бақытының негізі	1. Отбасылық құндылықтарды қолданудың өзектілігі. 2. «Көңіл кең болса, үйдің тарлығы білінбес». Қонақжайлылық – отбасы құндылықтарының негізі. 3. «Мейірімді ата – Мейірімді бала». Ұлттық құндылықтарды отбасында қалыптастыру және сақтау жолдары. 4. Бабалар дәстүрі – ұрпаққа өсиеті – отбасының құндылығы ретінде ұрпақтан – ұрпаққа жалғасып келе жатқан дәстүрлерді талқылау және қолдану. 5. Жасөспірімдер арасында ұлттық құндылықтарды сақтауда мектеп пен ата – ананың өзара әрекетінің маңызы.
10-11 сынып оқушыларының ата-аналарын педагогикалық қолдау бағдарламасы		

1.	«Боламын деген баланың бетін қақпа, белін бу...» Адамгершілік құндылықтар негізінде тәрбиелеу - тұлға қалыптасуының негізі	1. Жоғарғы сынып оқушыларының жас және әлеуметтік ерекшеліктері. 2. Позитивті ата-ана тәрбиесі – жоғары сынып оқушысының өз болашағын өз бетінше құруға қалауы мен қабілетін қолдау. 3. Тұлға дамуының негізі – өз бетінше әрекет ету. 4. Ұлттық этика негізінде заман талабына сай өзін-өзі тәрбиелеу әдістері.
2.	«Көркем мінез – баға жетпес байлық» Эмоционалды интеллект – табысты тұлғаның негізі	1. Эмоционалды интеллект және оның адам өміріне әсері. 2. Эмоционалды интеллекттің құрылымдық компоненттері: өзін – өзі тану, өзін-өзі реттеу, эмпатия, қарым-қатынас жасау, (шешім қабылдау). 3. Күйзеліс кезіндегі мінез – құлық алгоритмдері мен тиімді тәсілдер. 4. Өсіп келе жатқан балалармен қарым-қатынас мәдениеті. 5. Сезім көрінісіндегі ұлттық ерекшеліктер.
3.	«Сен жанбасаң лапылдап...» Балаға мамандық таңдауға қалай көмектесуге болады?	1. Кәсіп - өзін-өзі жүзеге асырудың негізі. 2. Темперамент, қабілет, мінездің ерекшеліктерін ашу – өзін көрсетудің кілті. 3. «Ұлы жол үйіңнің табалдырығынан басталады». Балаңызға мамандық пен кәсіп түрлерін таңдауда қалай көмектесуге болады. 4. Жоғары сынып оқушысының болашағын анықтауына кедергі болатын қиындықтар. 5. Бойындағы бейімділікті дәл табу – өмірдегі бақыт пен табыстың негізі.
4.	«Құмарлыққа бой алдыру – тәуелділік құрдымы» Жоғары сынып оқушыларының дамуындағы тәуекел аймақтары	1. Тәуелділік түрлері (тамақ, алкоголь, есірткі, химиялық заттар, вейп, құмар ойындар және т.б.). 2. Оқушы бойындағы тәуелділіктің белгілері. 3. «Сынықтан өзгенің бәрі жұғады». Тәуелділіктің алдын алу шаралары. 4. Тәуелділіктің алдын алуда отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі.
5.	«Жақсыдан қашпа, жаманға баспа...» Әлеуметтік желілер және ғаламтор кеңістігі: жоғары	1. Жоғарғы сынып оқушыларының интернет қауіпсіздігі. 2. Жоғарғы сынып оқушыларының ойынға тәуелділігін диагностикалау.

	сынып оқушыларының қауіпсіздігі	3. Жоғарғы сынып оқушыларының әлеуметтік желілер мен интернетке тәуелді мінез-құлқы. 4. Интернетке тәуелділіктің алдын алу шаралары. 5. Әлеуметтік желілер мен интернет кеңістігіне тәуелділіктің алдын алу бойынша отбасы мен мектептің өзара әрекеті.
6.	«Күйзелістен шығар жол» Күйзелісті жеңуге көмектесеміз	1. «Көңіл жақсы болғаны – өмір жақсы болғаны». Сіздің ресурстық жағдайыңызды қалай қолдауға болады. Күйзелістен арылу әдістері. 2. Эмоцияны бақылау – күйзелістен шығудың жолы. 3. Агрессия, депрессия, суицидтік мінез-құлық және күйзелістің басқа да экстремалды көріністері. 4. Қателесу – тәжірибе жинауға мүмкіндік береді. 5. Баланың күйзеліске төзімділігін қамтамасыз етудегі мектеп пен отбасының өзара әрекеті.
7.	«Сүйіспеншілік – сыйластық кілті» Махаббат татулықтың негізі	1. Махаббат – отбасындағы эмоционалды тепе-тендіктің негізі. 2. «Айналайын» ұғымы, отбасында балаға жан-жақты қолдау көрсету. 3. Эмоцияны білдірудегі шынайылық. Эмоционалды манипуляция. 4. Жоғары сынып оқушысымен «арнайы» тақырыптарда қалай сөйлесуге болады.
8.	«Атадан өсиет, анадан қасиет» Ұрпақтан ұрпаққа берілетін отбасылық дәстүрлер мен құндылықтар	1. Халық дәстүрі мен отбасы дәстүрінің байланысы. Ұрпақтар сабақтастығы алдыңғы ұрпақтан жастарға білім, құндылықтар, көзқарастар мен дәстүрлердің берілуі. 2. «Ананың ізін қыз басар, атаның ізін ұл басар». Әке мен ананың отбасындағы рөлі. 3. Отбасы тәрбиесінде міндетті түрде ескерілетін мәселе – қазіргі балалардың даму ерекшеліктері. 4. Заманауи құбылмалы қоғамда отбасылық дәстүрлерді сақтау.